

شماره مقاله: ۱۱۲۵

ارائه روشی نظام مند به منظور رتبه بندی، ارزیابی و سنجش عوامل پایداری در پروژه

ابوالفضل حسام پور^{۱*}، مهرداد نیکبخت^۲، هادی شیرویه زاد^۳^{۱،۲،۳}دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد، دانشکده فنی و مهندسی، گروه مهندسی صنایع، نجف آباد، اصفهان*نویسنده مسئول مکاتبات: A.Hesam7755@Gmail.Com

چکیده:

امروزه در دنیای کسب و کار، وجود پروژه های پایدار که بتواند علاوه بر منافع اقتصادی، منافع اجتماعی و محیط زیست را برآورده سازد، بسیار حیاتی بوده و توسعه پایدار را محقق می سازد. از اینرو ارزیابی و سنجش میزان موفقیت هر پروژه در اجابت الزامات پایداری می تواند اهداف و برنامه های عملیاتی آینده سازمان شفاف نماید. هدف این تحقیق ارائه روشی نظام مند است که از طریق آن، می توان عملکرد شاخص ها و عوامل تاثیر گذار بر موفقیت پروژه پایدار و در نهایت عملکرد یک پروژه را در محقق ساختن الزامات پایداری اندازه گیری نمود. ویژگی روش پیشنهادی در این پژوهش این است که علاوه بر ساختاری منسجم و یکپارچه بر ابعاد پنج گانه پایداری و حوزه های دانشی مدیریت پروژه تمرکز دارد. این روش دارای گام ها و مراحل بوده که با اجرای آن، ارزیابی پایداری پروژه ها محقق می گردد. روش جمع آوری داده در این تحقیق مصاحبه با خبرگان یوده و برای تحلیل و محاسبه، از تکنیک تحلیل سلسله مراتبی (AHP) استفاده می گردد. مطابق با نتایج نظری و مدل مفهومی ارائه شده، کلیه مراحل در مطالعه موردی انجام گردیده و صحت نتایج نظری تایید و تصدیق گردیده است.

کلمات کلیدی:

توسعه پایدار؛ پایداری؛ پروژه؛ عوامل موفقیت پروژه؛

۱ مقدمه

در پی تغییرات عمده در دنیا، توسعه پایدار بعنوان یک هدف مهم استراتژیک جهانی درآمده است. توسعه پایدار بدنبال حفاظت، توسعه و توازن اهداف اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی با منابع موجود بوده تا راحتی و آسایش نسل های امروز و فردا را تضمین نماید. اهمیت ارتباط بین این اهداف و منابع بسیار بالاست. امروزه کشورها نه تنها با ارزش های اقتصادی سرو کار دارند؛ بلکه باید منافع اجتماعی و پی آمدهای زیست محیطی را در نظر بگیرند. تغییرات آب و هوایی در یک درجه معنی داری، آینده را تهدید می کند. منابع دنیا، بی پروا در حال مصرف هستند در حالی که دستیابی نسل آینده به این منابع به راحتی امکان پذیر نبوده و این مشکلی است که دنیا در آینده با آن مواجه خواهد بود [1].

سازمان ها به جایی رسیده اند که به منظور افزایش موفقیت در پروژه ها نیاز دارند تا دستیابی به اهداف پروژه ها را بهبود دهند. تصمیمات مدیریتی یک نقش کلیدی در مدیریت پروژه و نتایج آن، بازی می کند که در حوزه مدیران پروژه می باشد [2]. مسئول انجمن مدیریت پروژه امریکا، تام تیلور تاکید کرده است که پروژه و مدیران پروژه باید در کاربرد شیوه های مدیریت پایداری، تلاش کنند [3]. همچنین ماری ماک کینلای دبیر کنگره جهانی مدیریت پروژه در سال ۲۰۰۸ گفته است: «توسعه آینده مدیریت پروژه، نیاز به مدیران پروژه ای دارد تا مسئولیت پایداری در پروژه ها را بپذیرند» [3].

استراتژی های اغلب سازمان ها تنها بر ارزش های مورد انتظار سهامداران تمرکز داشته است که نتوانسته است بقای طولانی مدت را برای این سازمان ها در بر داشته باشد. اما خوشبختانه در سال های اخیر یک تغییر ذهنی بوجود آمده است و این هوشیاری موجب گردیده است که فشار بر شرکت ها و سازمان ها افزایش یابد و به جای تمرکز بر جوابگویی عملکرد اقتصادی به سهامداران، عملکرد پایدار برای کلیه ذی نفعان را گزارش دهند [4].

لازمه پویایی در دنیای اقتصادی امروز، وجود پروژه هایی است که بتواند تغییر عمده ای در زندگی انسان ها بوجود آورد. با توجه به بحران های کنونی جهان و کمبود منابع در آینده، مدیران پروژه می بایست بگونه ای نسبت به توسعه دیدگاه های جدید و ابتکاری خود در زمینه پایداری اقدام نمایند تا آنکه اطمینان یابند که پایداری مطلوبی را حاصل نموده اند. ماهیت پروژه موقتی و گسسته است که با استفاده از تکنیک های مختلف